

strany by nebyly mohly býti uplatňovány. Že však změna právního názoru nárok na obnovu řízení podle ustanovení § 86 vl. nař. č. 8/1928 Sb. odůvodniti nemůže, st-lka ani nepopírá.

Č. 11.028.

Pojištění pensijní: Písemné práce nemusejí býti vždy již pracemi převážně duševními ve smyslu § 1 odst. 1 pens. zák. č. 89/1920 Sb.

(Nález ze dne 30. ledna 1934 č. 1975.)

Prejudikatura: Boh. A 2942/23, 3998/24, 8433/30, 9255/31.

Věc: Všeobecný pensijní ústav v Praze proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zemská úřadovna I. Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila výměrem z 20. listopadu 1925 Josefa B. v zaměstnání u fy M.-ovy textilní závody, akc. spol. v Praze, tkalcovna v N., od 1. července 1925 za pojištěním povinna. Námitkám, jež proti tomuto výměru podala firma, vyhověla zsp v Praze a zrušivši jej, vyslovila, že jmenovaný v době od 1. července do 30 listopadu 1925 pensijnímu pojištění nepodléhal, poněvadž konaným šetřením bylo zjištěno, že v této době byl zaměstnán převážně těmito písemnými pracemi: Zapisoval různé záznamy do knih vedených o práci v sukárně a snovárně, především do tak zv. knihy snovací. Z ní opisoval a přenášel data tam zaznamenaná do knihy t. zv. »Předpis válu barevně«, a pak dále do šlichtovací knihy a šlichtovacího výkazu, do něhož čerpal data potřebná k vyplnění rubrik ze snovací a šlichtovací knihy. Vedle toho prováděl různé výpočty, jež zapisoval do uvedených knih, zejména do knihy snovací a šlichtovací, jako vypočítávání nettováhy na váhu namotané příze, vypočítal spotřebu příze pro 100 m osnovy, vypočtení 3% z váhy namotané osnovy, připočtení těchto procent k celkové váze partie, vypočtení kvanta šlichty (jednou týdně), sečítání potřeby jednotlivých čísel příze ve šlichtovacím výkaze (jednou týdně). Práce prve popsané, totiž záznamy do knih, jež zabraly největší část pracovní doby jmenovaného, vyžadovaly pouze jisté pozornosti, aby byla jednotlivá data do různých rubrik výkazů správně zapsána, a nelze je tedy hodnotiti jako práce převážně duševní, zakládající pensijní pojistnou povinnost podle § 1 pens. zák. Rovněž vážení nasnovaných válu bylo rázu manuálního. Shora zmíněné výpočty ustupovaly proti pracem prve řečeným časově dc pozadí a trvajíce denně nejvýše 1½ hodiny, nepadají vzhledem k tomu při otázce pensijního pojištění na váhu.

Nař. rozhodnutím potvrdilo min. soc. péče toto rozhodnutí z důvodů v něm uvedených, k nimž dodalo: Obsah činnosti Josefa B. v jeho zaměstnání u firmy od 1. července 1925 není, jak odvolatelka sama doznává, mezi stranami sporný. Sporným zůstává podle jejího názoru pouze hodnocení B.-ovy činnosti ve vztahu k ustanovení § 1 pens. zák. V tomto ohledu přiklání se min. k důvodům nař. rozhodnutí a při-

pominá, že práce, které podle provedeného šetření J. B. konal, jsou sice pracemi kvalifikovanými, jde však o činnost kvalifikovaného dělníka, která pensijní pojistné povinnosti nezakládá. Duševní stránky jeho práce jsou jen pomůckou a předpokladem jeho práce manuální a nemohou ani co do kvantity, ani co do kvality odůvodniti kvalifikaci celkové činnosti B.-ovy jakožto činnosti převážně duševní.

Stížnost vytýká, že nař. rozhodnutí obsahuje logický rozpor, který shledává v tom, že žal. úřad označuje sice činnost Josefa B. jako kvalifikovaného dělníka, tedy pracovníka, jenž ve svém oboru vyniká nad průměr, přes to však uznává ho za pojištěním nepovinného, ačkoliv jeho činnost spočívá převážně ve výkonu písemných prací. Z toho, že stížnost klade důraz na to, že B. konal převážně práce písemné, které pokládá za práce, vyžadující nadprůměrné, tedy vyšší kvalifikace, než jakou má obyčejný dělník, nutno souditi, že stížnost vychází z právního názoru, že vyšší kvalifikace práce zbavuje zaměstnance povahy dělníka ve smyslu § 1 odst. 1 pens. zák. č. 89/1920 Sb., podle kteréhož zák. nutno spor se zřetelem na dobu zaměstnání B.-ova (od 1. července do 30. listopadu 1925) posuzovati.

S úmto právním názorem však souhlasiti nelze. Že zákon v cit. ustanovení označením »dělník« nerozumí jen pracující síly nekvalifikované, vysvítá již z toho, že vyjímá z pojistné povinnosti vedle osob, vykonávajících převážnou měrou práce podřízené, tedy osob zajisté nekvalifikovaných, i dělníky, čímž dává zřetelně na jevo, že považuje za dělníky osoby, lišící se od oněch právě kvalitou vykonané práce, a tedy i vlastní jejich schopností práce tyto vykonávati (sr. Boh. A 2942/23, 9255/31). Písemné práce o sobě nemusejí býti proto vždy již pracemi duševními. Není zajisté duševní, resp. kupeckou prací na př. pouhé mechanické opisování resp. vypisování určitých dat z předlohy (sr. Boh. A 3998/24 a 8433/30). Z toho, že zaměstnanec vykonává převážně písemné práce, nevyplývá tedy ještě nutný závěr, že konaná práce je převážně duševní, a že z toho důvodu podléhá pensijní povinnosti pojistné. Řečená výtká stížnosti jest proto bezdůvodná.

Proti výroku žal. úřadu, že duševní stránky práce B.-ovy jsou jen pomůckou a podkladem jeho práce manuální, obrací se stížnost námitkou, že výrok tento jest v rozporu se spisy, dovozujíc, že podle výsledků vykonaného šetření B. — nehledíc k vážení válu, které zabralo však jen nepatrnou část jeho denní pracovní doby — nebyl vůbec manuálně činným. Ze souvislosti, ve které žal. úřad použil tu výrazu »manuální«, jest zřejmo, že chtěl jím vyjádřiti toliko, že práce B.-em vykonávané nepokládá podle jejich povahy za práce duševní. Označil-li je brachylogicky souhrnně názvem manuální, kterýžto výraz snad na všechny druhy činnosti B.-ovy přesně nedopadá, není možno tuto nepřesnou dikci o sobě uznati za podstatnou vadu řízení ve smyslu § 6 zák. o ss, která by ztěžovala straně náležitou obranu, nebo bránila nss-u přezkoumati zákonitost nař. rozhodnutí.

Podle skutkových zjištění žal. úřadu, jejichž správnost stížnost nepopírá, skládala se činnost B.-ova z několika složek, které podle jejich druhu lze roztržiti v podstatě do tří skupin. Do první z nich náleží vážení nasnovaných válu. Práci tuto kvalifikoval žal. úřad jako manuální,

tedy nikoli duševní, proti čemuž nemá stížnost námitek. Do druhé — hlavní — skupiny nutno zařadit písemné práce, jež spočívaly v tom, že B. zapisoval zjištěnou váhu řečených válu do snovací knihy, při čemž z hrubé váhy po odečtení tary vypočetl jejich čistou váhu. Poukazuje-li stížnost k tomuto úkonu a zdůrazňuje-li, že tu nešlo jen o prosté zapsání váhy, stačí k tomu uvést, že vážení válu a zapisování jejich váhy zaujímal nesporně jen nepatrnou část denní pracovní doby B.-ovy, takže tato složka činnosti při posuzování otázky jeho pojistné povinnosti s hlediska zákonem vyžadovaného požadavku, konání prací převážně duševních, nepadá na váhu. Největší části jeho pracovní doby vyžadovalo nesporně zapisování dat do šlichtovací knihy, šlichtovacího výkazu a do knihy zvané »předpis válu barevně«. Data, potřebná k vyplnění příslušných rubrik tohoto záznamu, B. jen opisoval z knihy snovací, resp. šlichtovací. Těmto pracím odepřel žal. úřad kvalifikaci prací převážně duševních z toho důvodu, že vyžadovaly toliko jisté pozornosti, aby jednotlivá data byla do různých rubrik výkazů správně zapsána.

Proti tomu namítá stížnost, že tu nešlo o pouhé opisování a poukazuje k tomu, že dotčená činnost, jak po stránce obsahu zápisů, tak po stránce rozsahu různých příslušných knih byla složitá, jmenovitě když šlichtovací kniha a výkaz a předpis válu barevně měly značný počet rubrik, takže zapisování do nich bez určité znalosti věci nelze pokládati za dobře možné.

Proti těmto vývodům nutno uvést, že podstatou vylíčené činnosti bylo přenášení dat zapsaných v jedné knize do příslušných rubrik knihy jiné. Na této podstatě její nemění nic, že knih, do kterých se ona data přenášela, bylo několik, a že ta která kniha měla větší počet rubrik, neboť přenášení dat z jednoho záznamu do jiného zůstalo podle své povahy stále jen přenášením. Větší počet knih s větším počtem rubrik vyžadovalo jen větší pozornosti, aby přenášena data byla správně do příslušné rubriky zapsána, nikoli však nějakého složitějšího myšlenkového pochodu nebo nějakých zvláštních myšlenkových funkcí přemítacích, které by mu vtiskovaly ráz práce duševní ve smyslu § 1 odst. 2 lit. a) pens. zák. K tomuto přenášení dat nebylo třeba ani zvláštní zběhlosti nebo zvláštního školení. Postačil k němu jen prostý návod, jak se má dít. Šlo jen o konstatování určitých poznatků, získaných prostými smysly, k němuž nebylo třeba žádných zvláštních schopností, ani vlastností osoby, jež ono přenášení dat vykonávala. Proto není možno pokládati Josefa B. za osobu, která by vykonávala převážně práce duševní ve smyslu § 1 odst. 2 lit. a) zák. č. 89/1920 Sb.

Pokud pak stížnost namítá, že činnost B.-ovu nutno pokládati za činnost kupeckou a že by B. byl pojištěním povinen podle § 1 odst. 2 lit. b) pens. zák., nelze se touto námitkou, která v řízení správním uplatněna nebyla, věcně zabývat podle § 5 zák. o ss.

Třetí skupinu prací, vykonávaných B.-em, tvořily výpočty, jím obstarávané. O této jeho činnosti zjistila první stolice, že trvala denně nejvýše 1½ hod., a prohlásila, že ustupuje proto časově do pozadí. Žal. úřad převzav v nař. rozhodnutí tento názor, doložil, že duševní stránky práce B.-ovy, čímž mínil zřejmě výpočetní jeho činnost, kterou uznal za

duševní, ani co do kvantity ani co do kvality nemohou odůvodniti kvalifikaci celkové jeho činnosti jako činnosti převážně duševní. Proti tomu neformuluje stížnost podle § 18 zák. o ss námitky.

Č. 11.029.

Řízení správní. — Pojištění úrazové (Slovensko): I. Přípustnost nových námitek (novot) v řízení odvolacím vůbec a v řízení odvolacím o úrazových příspěvcích zvláště. — II. Odvolací stolice není povinna přihlížeti ku promlčení úrazových příspěvků z moci úřední.

(Nález ze dne 30. ledna 1934 č. 1976.)

Prejudikatura: ad I Boh. A 7647/28, ad II Boh. A 10.173/32.

Věc: Firma V.-ský cukrovar i rafineria, úč. spolok v Š. proti ministerstvu sociální péče o úrazové příspěvky.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím byla odmítnuta jako opožděná námitka promlčení úrazových příspěvků za období 1921 až 1923, zrušuje se pro nezákonnost; jinak se stížnost odmítá pro nepřípustnost.

Důvody: Zem. úřadovna pro dělnické pojištění na Slov. v Bratislavě prohlásila výměrem z 24. srpna 1927 podnik stěžující si firmy: parní orání, mláčení a zámečnická dílna, podle § 3 zák. čl. XIX:1907 za pojištěním povinný a zařadila jej od 1. ledna 1921 pod titul 1-2-176 do nebezpečenské třídy IX. a nebezpečenského procenta 50. Na to předepsala z podniku dvěma výměry ze 14. září 1927 z úřední moci podle § 19 min. nař. č. 4790/1917 na základě revise mezd, vykonané podle § 20 zák. čl. XIX:1907, dodatečně pojistné příspěvky za léta 1921 až 1926 úhrnnou částkou 17.534 Kč 05 h s úroky z prodlení. Námitkám, jež podala firma proti těmto výměrům, býv. župní úřad v Nitře nevyhověl. V důvodech bylo v podstatě uvedeno, že Zem. úřadovna předepsala jimi pojistné příspěvky jen za zkoušené strojníky, zaměstnané v podniku firmy, neboť podle zák. čl. VIII:1912 výhradně jen tyto podléhají pojištění podle zák. čl. XIX:1907, kdežto jiné dělnictvo, zaměstnané při strojích hospodářských, jest třeba pojistiti pro případ úrazu u Slov. pokladnice pro hospodářské dělníky v Bratislavě. Předepsala-li tedy zem. úřadovna příspěvky jen z mezd zkoušených strojníků, zaměstnaných v podniku firmy, učinila tak právem, a není možno jí vytýkati nezákonnost. Ostatně třeba také poznamenati, že zařazení podniku nabylo právní moci, ježto podnikatel proti zařadovacímu výměru, který mu byl doručen dne 1. září 1927, nepodal odvolání, takže nesprávnost zařazení nelze podle § 20 min. nař. č. 4790/1917 vůbec vytýkati.

Dalšímu odvolání min. soc. péče nař. rozhodnutím nevyhovělo z důvodů uvedených v rozhodnutí župního úřadu a v úvaze, že výměrem zem. úřadovny z 24. srpna 1927 byl zařazen podnik »parní orání, parní mláčení a zámečnická dílna v Š.« jako podléhající úrazové pojistné povinnosti, a že tento výměr nepodáním odporu vešel v právní moc. Pokud